

EVALUAREA NAȚIONALĂ PENTRU ABSOLVENȚII CLASEI A VIII-A
Anul școlar 2020-2021

Probă scrisă
Limba și literatura maghiară maternă
BAREM DE EVALUARE ȘI NOTARE

Varianta 4

- Se punctează orice modalitate de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem.
- Se acordă zece puncte din oficiu. Punctajul total este de 100 de puncte. Nota finală se calculează prin împărțirea la zece a punctajului total acordat pentru lucrare.

I. TÉTEL **(60 punct)**

A.

1. Explicit informații vizualizate a șovegből: „A szadizás, szekálás, a kisebbek csicskáztatása, megalázása és gyötrése, a kegyetlen beavatási szertartások, a zsarnokoskodás mind-mind arra irányul, hogy a gyengébbel kapcsolatban az erősebb a hatalmát fenntartsa.” **5 pont**

2. A. Explicit információk vizualizate a șovegből. Helyes válasz: c. Több jelölés esetén a válasz érvénytelen. **4 pont**

3. Rövid válasz megfogalmazása a șovegből vett információk alapján. Lehetséges válasz: Gandhi egy negyven kilós, mosolygó, bölcs és tanult ember, ügyvéd, politikus és spirituális vezető volt, aki szembeállt az akkori világ egyik legnagyobb fegyveres erejével, Angliával, és fegyvertelen harccal, „együtt nem működéssel” győzte le. **5 pont**

4. Egyenes következtetések levonása a șovegből vett információk alapján. Minden helyes válasz 1 pontot ér. Minden kijelentéshez egyetlen jelölés tartozik. Több jelölés esetén a válasz érvénytelen. Helyes válaszok:

Kijelentés	Igaz	Hamis
a. A bántalmazások mindenhol előforduló jelenségek.	X	
b. A bántalmazók egy része szintén bántalmazás áldozata.	X	
c. A szöveg beszélője arra buzdít, hogy támadd meg a bántalmazót.		X
d. Az áldozatot azért bántalmazzák, mert kilóg a sorból: más a zenei ízlése, az értékrendje, szegényebb (vagy gazdagabb) az átlagnál, soványabb vagy kövérebb.	X	
e. A legtöbb áldozat eltitkolja környezetétől a bántalmazást.	X	

5 pont

5. Konkrét információk vizualizate a șovegből. Minden helyes társítás 1 pontot ér. Minden rovatba egyetlen betűjel kell, hogy kerüljön. Több jelölés esetén a válasz érvénytelen. Helyes válasz:

1.	e.
2.	a.
3.	b.
4.	c.
5.	d.

5 pont

6. A köznapi szövegek valóságvonatkozásainak megfigyelése, szövegtömörítés a lényeg/fő gondolat kiemelésével és átfogalmazásával, információk azonosítása a szöveg alapján. Lehetséges válasz: Ha valaki bántalmazna, megpróbálnék kedvességgel, érzelmi fölényvel, empátiával fellépni a támadó ellen. Fontos volna, hogy szerezzek magamnak egy védelmezőt, akár korombelit, akár felnőttet. Mindenképp elmondanám a környezetemnek, hogy mi történt velem, és segítséget kérnék. Utánanéznék, milyen módszerek vannak arra, hogy „együtt nem működéssel” győzzek, mint Gandhi.

Érvényes, a szöveg megfelelő információit felhasználó, teljes válasz – 6 pont, érvényes, de a szövegre csak részben alapozó válasz – 5 pont, érvényes, de csak részben kifejtett válasz – 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz – 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz – 2 pont, kísérlet a válaszadásra – 1 pont. **6 pont**

B.

1. Tényállítások és hipotézisek/vélemények megkülönböztetése. Helyes válasz: b. **4 pont**

2. Az események szereplőire való utalások nyelvi eszközeinek azonosítása: deiktikus szerepű mutató névmás (és egyéb szavak). Minden helyesen azonosított részlet 2 pontot ér. Helyes válaszok:

... *egy pillanatig se higgyük azt, hogy mindez normális!* → mindez = A szadizás, szekálás, a kisebbek csicskáztatása, megalázása és gyötrése, a kegyetlen beavatási szertartások, a zsarnokoskodás (...) az érzelmi, a szóbeli és a fizikai terror

Ha egyik sem válik be, maga akadályozza meg a *bántalmazást* → egyik sem = az, hogy az áldozat pártját fogja, megvédi, ha kell, bátorítja, tanácsokkal látja el, miképp álljon ki magáért, biztatja, hogy segítséget kérjen.

Ezért *nem biztatlak arra, hogy a szemet szemért elvét kövesd.* → ezért = A „ha támadsz, megtámadnak” szabályszerűség miatt **6 pont**

3. Események, körülmények és résztvevők leképeződése a mondat egységeire. Az ige alanyi vonzata: alanyi szerepű főnévi csoport. Minden helyes aláhúzás 1 pontot ér. Helyes válaszok:

... ezek mind a bántalmazás három alaptípusából állnak össze

6 jól elkülöníthető típusból áll a szereplőgárda

Maga akarja megoldani a helyzetet.

Gandhi az irtatlan hatalommal bíró Angliát fegyvertelen harccal, „együtt nem működéssel” győzte le! **4 pont**

4. A szórend, mondathangsúly és kontextus összefüggésének azonosítása: kontrasztivítás. Helyes válasz: c. **5 pont**

5. Jelentés és kontextus. Jelentéstani kapcsolatok: poliszémia. Minden helyes mondat 1 pontot ér. Minden más, a javítótanár által elfogadott helyes megoldás 1 pont. Lehetséges válaszok:

A szervezők fenntartanak egy helyet a polgármester számára.

Ahogy megláttam őket együtt, összeállt a kép.

Ha nem vigyázol, az összes vírust elkapod.

Gábor ellát a szomszéd faluig.

Izgul, mivel néhány óra múlva fellép a színpadon. **5 pont**

6. Összetett mondat. Mellérendelés és mellérendelő mondat: ellentétes mellérendelés; következtető és magyarázó mellérendelés, ok és okozat. Minden helyes folytatás 2 pontot ér. Lehetséges válaszok:

Az áldozat egyedül akarja megoldani a helyzetet, mivel *szégyelli azt, ami történik vele.*

Az áldozat egyedül akarja megoldani a helyzetet, *ezért sem szüleinek, sem tanárainak nem szól a bántalmazásról.*

Az áldozat egyedül akarja megoldani a helyzetet, *de ez nem feltétlenül ajánlott.* **6 pont**

II. TÉTEL

(30 pont)

1. Explicit és implicit információk felismerése, adatok és gondolatok értelmezése és összefoglalása, lényeglátás, egyszerűbb ok-okozati összefüggések felismerése.

Lehetséges válasz: A Kisfiú és a Nagyfiú iskolatársak, de nincs köztük kapcsolat, amíg egy lökdösődés következtében konfliktus nem alakul ki közöttük. A Nagyfiú az erősebb fölényével pofonnal fenyegeti, és odébb taszítja a Kisfiút. Mivel a Kisfiú nem ellenkezik, és nem hunyászkodik meg, a Nagyfiú meghökken, tehetetlen lesz.

Érvényes, a szöveg információit felhasználó, teljes válasz – 5 pont, érvényes, de csak részben kifejtett válasz – 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz – 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz – 2 pont, kísérlet a válaszadásra – 1 pont. **5 pont**

2. A szövegben lévő logikai és tartalmi kapcsolatok, összefüggések felismerése, gondolatok értelmezése és összefoglalása. Lehetséges válasz: A konfliktus kezdeténél a Nagyfiú felháborodik, és ütni készül. A Kisfiú azonban megadja magát, és csendesen, beletörődve

sorsába áll a pofon elé. Amíg a jelenetnek tanúi vannak, folytatódik a fenyegetőzés annak reményében, hogy a Kisfiú végül elmenekül, viszont ahogy magukra maradnak, a Nagyfiú számára kínossá válik a csend és a várakozás. Mivel nem eshet csorba az önbecsülésén, nem tehet mást, agyba-főbe veri a Kisfiút, aki ez első pofon után sem menekül el, nem kezd sírni, hanem beletörődve sorsába letörli a vért az orráról.

Érvényes, a szöveg információit felhasználó, teljes válasz – 5 pont, érvényes, de csak részben kifejtett válasz – 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz – 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz – 2 pont, kísérlet a válaszadásra – 1 pont. **5 pont**

3. A szövegben lévő logikai és tartalmi kapcsolatok, összefüggések felismerése, gondolatok értelmezése és összefoglalása. Lehetséges válasz: Bors két Kisfiúval együtt szemtanúja a történeteknek. Bors tulajdonképpen már Nagyfiú, hiszen ötödikbe kellene, hogy járjon, de kétszer évisméltőre bukott. A neve is „beszélő” név, ami jelzi, hogy milyen erős. Ő az, aki kívülállóként is átlátja a helyzetet, figyelmezteti a Kisfiút, hogy fusson, mert a Nagyfiú sokkal erősebb nála. Mondja ezt tulajdonképpen egy másik Nagyfiú, aki megsajnálja, mert tisztában van azzal, hogy ha nem menekül el, nagyon meg fogják verni.

Érvényes, a szöveg információit felhasználó, teljes válasz – 5 pont, érvényes, de csak részben kifejtett válasz – 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz – 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz – 2 pont, kísérlet a válaszadásra – 1 pont. **5 pont**

4. Témához való igazodás:

- Az események részletező, kifejtett bemutatása (a szöveg eseményeinek pontos felidézése az utasításban kért nézőpontból) – 3 pont, az események részben pontos felidézése – 2 pont, kísérlet az események felidezésére – 1 pont.
- A megjelölt szereplő nézőpontjának érvényesítése – 2 pont.
- Az elbeszélő szöveg sajátosságainak minél pontosabb követése (események időrendben való bemutatása, elbeszélői nézőpont, elbeszélés hangneme, ritmusa stb.) – 5 pont; az elbeszélő szöveg sajátosságainak részleges betartása – 3 pont.
- Nyelvi megformáltság, helyesírás: 0–1 hibatípus – 5 pont, 2–3 hibatípus – 3 pont, 4–5 hibatípus – 1 pont, több mint 5 hibatípus – 0 pont. **15 pont**

A javítókulcs nem tartalmazza az összes lehetséges helyes választ. Bármilyen, a javítókulcstól eltérő érvényes válasz maximális pontot ér.